

คู่มือการดำเนินงาน
เรื่อง แนวปฏิบัติในการรับแจ้งเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์
และรังสี

สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ศรฉ.

แนวปฏิบัติในการรับแจ้งเหตุ
ฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี

แนวปฏิบัติในการรับแจ้งเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี
สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ภายใน)
กรกฎาคม 2559

1. เมื่อมีการแจ้งเหตุทางโทรศัพท์มายังสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ที่เบอร์โทรศัพท์ 02 5967600 หรือ ที่เบอร์โทรสาร 02 562 0086 **เจ้าหน้าที่** ^[1] ผู้ได้รับสายปฏิบัติดังนี้
- สอบถามรายละเอียดเบื้องต้น 4 ประการ คือ
- ชื่อ-นามสกุล ของผู้แจ้ง
 - หน่วยงาน หรือสถานที่ ที่เกิดเหตุ
 - หมายเลขโทรศัพท์ของผู้แจ้งเพื่อติดต่อกลับ ในกรณีที่การโอนสายเกิดขัดข้อง
 - สอบถามย่อ และซ้ำ ถึงสถานที่ เหตุการณ์ และวัสดุกัมมันตรังสีที่เกี่ยวข้อง เพื่อมั่นใจได้ว่า ข้อมูลที่ได้นั้นมี Validity และมีความน่าเชื่อถือในการแจ้งเหตุจากผู้แจ้ง

ก. ในเวลาราชการ หากได้รับแจ้งเหตุ

- (1) โอนสายหรือแจ้งรายละเอียดไปยัง หมายเลขโทรศัพท์ภายใน **6722 หรือ 6723** ซึ่งเป็นหมายเลขโทรศัพท์ของ ศูนย์เฝ้าระวัง เตรียมความพร้อม และระงับเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี (ศรณ.)
- (2) หากหมายเลขโทรศัพท์ดังกล่าวขัดข้อง ให้โอนสายหรือแจ้งรายละเอียดไปยังสำนักกำกับดูแลความปลอดภัยทางรังสี (สร.) (กรณีที่เกี่ยวข้องกับเหตุฉุกเฉินทางรังสีของหน่วยงาน)
 - สร. (ตสพ.) หมายเลขโทรศัพท์ 1612, 1613, 3515, หรือ 3516
 - สร. (ตสอ.) หมายเลขโทรศัพท์ 1514 , 1515 หรือ 1516
 - สร. (ตสว.) หมายเลขโทรศัพท์ 1520 หรือ 1522
 - สร. (กอร.) หมายเลขโทรศัพท์ 1513 หรือ 1517
- (3) หากหมายเลขโทรศัพท์ดังกล่าวขัดข้อง ให้โอนสายหรือแจ้งรายละเอียดไปยังสำนักกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์ (สน.) (กรณีที่เกี่ยวข้องกับเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์ของหน่วยงาน)
 - สน. (ผสน.) หมายเลขโทรศัพท์ 3611
 - สน. (กตภ.) หมายเลขโทรศัพท์ 3614
 - สน. (กปน.) หมายเลขโทรศัพท์ 3613

ข. นอกเวลาราชการ

- แจ้งไปยัง **หมายเลขโทรศัพท์ 08 - 9200 - 6243** (ตลอด 24 ชั่วโมง)
- รายงาน ชื่อ-นามสกุล ของผู้แจ้ง หน่วยงาน หรือสถานที่ ที่เกิดเหตุ และ หมายเลขโทรศัพท์ของผู้แจ้งเพื่อติดต่อกลับ รวมทั้ง สอบถามย่อ และซ้ำ ถึงสถานที่ เหตุการณ์ และวัสดุกัมมันตรังสีที่เกี่ยวข้อง เพื่อมั่นใจได้ว่าข้อมูลที่ได้นั้นมี Validity และมีความน่าเชื่อถือในการแจ้งเหตุจากผู้แจ้ง

2. เมื่อเจ้าหน้าที่ ได้รับแจ้งเหตุ ให้บันทึกรายละเอียดของผู้แจ้งรวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิด จากนั้นให้ดำเนินการติดต่อประสานงาน เจ้าหน้าที่ ศรฉ. และ/หรือ เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบของกลุ่มงานใน สร. ที่รับผิดชอบหน่วยงานนั้นๆ
3. เมื่อเจ้าหน้าที่ ศรฉ. ได้รับการแจ้งเหตุ ให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติในการรับแจ้งเหตุฉุกเฉินทางรังสีและการประเมินสถานการณ์เบื้องต้นกรณีเหตุไม่ปกติทางรังสี (หน้าที่ 3)
4. หากเจ้าหน้าที่ ศรฉ. ประเมินสถานการณ์แล้ว พบว่าจำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยปฏิบัติงานระงับเหตุ และบรรเทาภัยจากเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี ให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติในการประสานงานกับหน่วยงานฉุกเฉินภายนอกสำนักงานฯ (หน้าที่ 6)

หมายเหตุ [1] เจ้าหน้าที่ หมายถึงเจ้าหน้าที่อื่นใดจากทุกหน่วยงานของ ปส. ที่ได้รับ แจ้งเหตุฉุกเฉินทางรังสี อาทิ เช่น เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หรือพนักงานรับโทรศัพท์ เป็นต้น

**แนวปฏิบัติในการรับแจ้งเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี
และการประเมินสถานการณ์เบื้องต้นกรณีเหตุไม่ปกติทางรังสี**

เมื่อ เจ้าหน้าที่ ศรฉ. ได้รับแจ้งเหตุฉุกเฉินทางรังสีให้ดำเนินการดังนี้

1. การแจ้งเหตุ

ติดต่อกับผู้แจ้งเหตุฯ จากภายนอกสำนักงานฯ สอบถามและกรอกข้อมูลของผู้ประสบเหตุฯ ในแบบฟอร์ม
กฉร.-จ-1 ซึ่งอาจจะแยกออกได้เป็นกรณีดังต่อไปนี้

กรณี	หน่วยงานที่ดำเนินการ
1.1 การแจ้งเหตุไม่ปกติทางรังสี (การได้รับปริมาณรังสีผิดปกติ การวัดปริมาณรังสีที่สูงขึ้นกว่าปกติที่บริเวณที่ติดตั้ง มีไฟไหม้ ในบริเวณที่เก็บ ที่ติดตั้งวัสดุกัมมันตรังสี รวมถึงวัสดุ กัมมันตรังสีสูญหาย)	ศรฉ. และกลุ่มงาน สร. ที่ รับผิดชอบหน่วยงานนั้น
1.2 การแจ้งเหตุไม่ปกติทางนิวเคลียร์ และ/หรือ รังสีจากสถาน ประกอบการทางนิวเคลียร์ และสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์ แห่งชาติ (กรณีที่เหตุไม่ปกติทางนิวเคลียร์และรังสีจากเครื่อง ปฏิกรณ์นิวเคลียร์)	ศรฉ. และกลุ่มงาน สน. ที่ รับผิดชอบหน่วยงานนั้น
1.3 การแจ้งเหตุไม่ปกติอื่น ๆ อาทิเช่น มีวัตถุตกลงมาจากฟ้า พบบัณฑิตที่สงสัยว่าเป็นวัสดุกัมมันตรังสี	ศรฉ. เป็นผู้ดำเนินการ
1.4 การรับเรื่องขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน อาทิเช่น ขอความร่วมมือตรวจสอบเหตุไม่ปกติ ทางรังสีจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขอความร่วมมือ ตรวจสอบวัตถุต้องสงสัยจากหน่วยพิสูจน์หลักฐาน ปอเต็กตึ๊ง หรือหน่วยงานอื่นๆ ในกระทรวงต่างๆ ทั้งกระทรวงมหาดไทย สาธารณสุข และสำนักนายกรัฐมนตรี เหตุการณ์ที่คาดว่าเกิด จากการก่อการร้าย	ศรฉ. เป็นผู้ดำเนินการ
1.5 การซ่อมแผนฉุกเฉินของบริษัทฯ หน่วยงานราชการ และหน่วยงานอื่น ๆ	ศรฉ. กลุ่มงาน สร. กลุ่มงาน สน. และกลุ่มงาน สส. ที่ เกี่ยวข้อง เป็นผู้ดำเนินการ
1.6 การซ่อมเหตุฉุกเฉินทางรังสีตามข้อตกลงร่วมกับทบวง การพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ หรือจากประเทศอื่น ๆ	ศรฉ. เป็นผู้ดำเนินการ

แบบฟอร์มการรับแจ้งเหตุไม่ปกติทางรังสี (แบบ กจร.-จ-๑)

ชื่อผู้รับแจ้ง _____

วันที่ _____

เวลา _____

ชื่อผู้แจ้ง _____

ตำแหน่งหน้าที่/ _____ บุคคลทั่วไป

ชื่อหน่วยงาน _____ รหัสหน่วยงาน _____

ที่อยู่ _____

หมายเลขรับ กจร. .
☐ รายงาน ทค.จรทราบ.
☐ รายงาน ศ.สรจทราบ. .

เบอร์โทรศัพท์ติดต่อกลับเบอร์/ Fax: _____ E-mail address: _____

รายละเอียดของเหตุการณ์ไม่ปกติทางรังสี

วัสดุที่มีรังสีที่เกี่ยวข้อง	สถานะ	ขนาด กว้าง × ยาว × สูง (ซม)
จำนวน	UN Number:	Packaging
มีการรั่วไหล ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่	พื้นที่ แบนท้าย	
มีบุคคลอื่นเกี่ยวข้องกับ ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่	จำนวนผู้เกี่ยวข้อง	คน 6 ถ้ามากกว่า) ให้ใช้หลังฟอร์ม(
ระบุชื่อ .1	.2	3.
.4	.5	.6
มีสถานการณ์อื่นที่เกี่ยวข้อง ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่	เช่น ไฟไหม้ ระเบิด มีการฟุ้งกระจาย ฯลฯ	
ถ้าใช่ ให้ระบุ _____		
การระงับเหตุเบื้องต้นของผู้แจ้ง ☐ มี ☐ ไม่มี	เช่น การวัดระดับรังสี การล้อมบริเวณ ฯลฯ	
ถ้ามี ให้ระบุ _____		
ผู้แจ้งได้แจ้งให้หน่วยงานอื่นทราบแล้ว ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่	เช่น กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ศูนย์เรนทร ฯลฯ,	
ถ้าใช่ ให้ระบุหน่วยงาน _____		

☐ ดำเนินการระงับเหตุไม่ปกติทางรังสีแล้ว	โดยหน่วยงาน _____
☐ รายงานให้ทาง ปส ทราบแล้ว	Ref. IAEA Tecdoc-1162, ผน8.ปร04-1.

2. การประเมินและการปฏิบัติงาน

- 2.1 หลังจากได้รับข้อมูลเบื้องต้นแล้ว หากเหตุฯ ที่เกิด เกี่ยวข้องกับวัสดุกัมมันตรังสีหรือเครื่องกำเนิดรังสี อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มงานใด ใน สร. ให้แจ้งเหตุต่อหัวหน้ากลุ่มงานนั้น
- 2.2 หัวหน้ากลุ่มงาน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของกลุ่มที่รับผิดชอบ ประสานกับ กอร. เกี่ยวกับรายละเอียดของวัสดุกัมมันตรังสีในสถานที่ดังกล่าว
- 2.3 หัวหน้ากลุ่มงาน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของกลุ่มที่รับผิดชอบ ให้คำแนะนำต่อผู้แจ้งเหตุตามสถานการณ์ หากเหตุที่เกิดขึ้นในหน่วยงานที่มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีควบคุมดูแลอยู่ และเหตุที่เกิดขึ้น มีขนาดที่สามารถจำกัดอยู่ภายในบริเวณได้
- 2.4 หากหัวหน้ากลุ่มงาน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของกลุ่มที่รับผิดชอบ ประเมินว่าเหตุฯ ดังกล่าวอาจเป็นเหตุให้มีผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม ให้ประสานกับ ศรช. จัดทีมพร้อมทั้งนำเครื่องมือออกไปตรวจวัดรังสีในบริเวณที่เกิดเหตุ และดำเนินการให้คำแนะนำ
- 2.5 กรณีที่เหตุไม่ปกตินั้น ไม่อยู่ในที่มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีควบคุมดูแลอยู่ หรือเป็นเหตุการณ์ที่เกิดจากวัสดุกัมมันตรังสีที่ไม่มีผู้ใดครอบครอง หรือเกิดเหตุที่เป็นสาธารณภัยทางนิวเคลียร์ และรังสี ให้ ศรช. จัดทีมพร้อมทั้งนำเครื่องมือ ออกไปตรวจวัดรังสีในบริเวณที่เกิดเหตุ และดำเนินการให้คำแนะนำ
- 2.6 รายงานให้ผู้อำนวยการศูนย์เฝ้าระวัง เตรียมความพร้อมและระงับเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี ทราบ (นายกิตติศักดิ์ ชินอุดมทรัพย์) และรายงานความก้าวหน้าให้ เลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ลปส.) ทราบเป็นระยะ

3. การติดตามรายงานผลหลังสิ้นสุดเหตุฉุกเฉินทางรังสี

ดำเนินการติดตามและประเมินผลกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี (RSO) ของสถานปฏิบัติการทางรังสีที่เกิดเหตุฉุกเฉินทางรังสี พร้อมทั้งประสานงานให้จัดส่ง “รายงานการแจ้งการเกิดภาวะฉุกเฉินทางรังสี” ตามแบบ ค.1 แบบท้ายกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไข และวิธีการขอรับใบอนุญาตฯ พ.ศ. 2546 ภายใน **3 วันทำการ**

กรณีที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถานปฏิบัติการทางรังสี เจ้าหน้าที่ ศรช. จะทำการรายงานโดยวาจา ไปยัง ผอ. ศรช. ในเบื้องต้น และจัดทำรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรให้กับ เลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติพิจารณา เพื่อแจ้งหน่วยงานความมั่นคงอื่น กรณีที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ก่อการร้าย (ทั้งในและต่างประเทศ) ในการดำเนินการต่อไป

เฉพาะเจ้าหน้าที่ ศรฉ.

แนวปฏิบัติในการประสานงานกับหน่วยงานฉุกเฉินภายนอกสำนักงานฯ

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ศรฉ. ประเมินสถานการณ์แล้ว พบว่าเหตุเกิดในที่สาธารณะ หรืออาจลุกลามไปจนมีผลต่อสาธารณะ ต้องประสานไปยังหน่วยปฏิบัติงานระงับและบรรเทาภัยจากเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย หมายเลขโทรศัพท์ 1784
2. ศูนย์เรนทร กระทรวงสาธารณสุข หมายเลขโทรศัพท์ 1669 (กรณีที่มีผู้ได้รับบาดเจ็บจากสถานการณ์และได้รับบาดเจ็บจากนิวเคลียร์และรังสี)
3. ผู้ประสานงานปฏิบัติการความปลอดภัย สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ โทรศัพท์ 0 2401 9889 โทรสาร 0 37 392 913 (กรณีที่ต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกโดยสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ)
4. ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ หมายเลขโทรศัพท์ 192
4. การประสานงานในกรณีที่เกิดไม่ปกติทางรังสีนั้นเกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย ให้ประสานไปยัง
 - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทรศัพท์ 191
 - กรมวิทยาศาสตร์ทหารบก กระทรวงกลาโหม โทรศัพท์ 0 2579 0558 หรือ 0 2579 1561
 - สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
 - ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล กระทรวงกลาโหม

ส่วนที่ ๑

รายงานการแจ้งการเกิดเหตุฉุกเฉินทางรังสี

รหัสหน่วยงาน (สำหรับเจ้าหน้าที่).....

ชื่อสถานประกอบการ.....

ที่อยู่สถานประกอบการ.....

ชื่อผู้รายงาน.....ตำแหน่ง.....

โทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....โทรสาร.....E-Mail.....

สถานที่เกิดเหตุ (โดยละเอียด)

.....วันที่.....

.....เวลา.....ลักษณะของเหตุ.....

มีผลกระทบต่อบุคคลทั่วไป ใช่ ไม่ใช่

การระงับเหตุ.....

ลงชื่อ

(ผู้รับใบอนุญาต)

ส่วนที่ ๒

รายงานการแจ้งการเกิดเหตุฉุกเฉินทางรังสี

<p>รายละเอียดของต้นกำเนิดรังสี วัสดุกัมมันตรังสี.....ค่ากัมมันตภาพ..... (Bq.) ☐ ชนิดปิดผนึก ☐ ชนิดไม่ปิดผนึก สภาพทางเคมี..... ลักษณะทางกายภาพ..... ☐ ของเหลว ☐ ก๊าซ ☐ ของแข็ง ☐ ผง ☐ Capsule ☐ Foil ☐ Pencil ☐ อื่นๆ ☐ เครื่องกำเนิดรังสี.....kV.....mA</p>	<p>เหตุการณ์ร่วมที่เกี่ยวข้องกับภาวะฉุกเฉินทางรังสี</p> <p>☐ ไฟไหม้ ☐ ระเบิด ☐ สารเคมี</p> <p>☐ อื่นๆ ระบุ.....</p>
<p>ชนิดของอุปกรณ์/เครื่องมือ</p> <p>☐ เครื่องเอกซเรย์ ☐ เครื่องฉายรังสีระยะไกล ☐ เครื่องฉายรังสีระยะใกล้ ☐ เวชศาสตร์นิวเคลียร์ ☐ เครื่องมือตรวจสอบสัมภาระ ☐ เครื่องถ่ายภาพทางอุตสาหกรรม ☐ เครื่องฉายรังสี ☐ เครื่องวัดความหนา ☐ เครื่องวัดระดับ ☐ เครื่องวัดความชื้น ☐ Eye Applicator ☐ กากกัมมันตรังสี ☐ อุปกรณ์ตรวจจับควีน ☐ วัสดุกัมมันตรังสีที่ใช้ในการติดตาม ☐ เครื่องเร่งอนุภาค ☐ เครื่องกำเนิดรังสีซินโครตรอน ☐ อื่นๆ.....</p>	<p>ลักษณะของภาวะฉุกเฉินทางรังสี</p> <p>☐ พบการรั่วไหลของวัสดุกัมมันตรังสี/การเปราะเปื้อนทางรังสี ☐ วัสดุกัมมันตรังสีขาดเครื่องกำบังบางส่วน/ทั้งหมด ☐ วัสดุกัมมันตรังสีชำรุดเสียหาย ☐ วัสดุกัมมันตรังสีสูญหาย/ถูกโจรกรรม ☐ อุบัติเหตุระหว่างการขนส่ง ☐ มีการฟุ้งกระจายของวัสดุกัมมันตรังสี ☐ พบวัสดุกัมมันตรังสีที่ไม่ได้รับอนุญาต</p>
<p>สาเหตุที่เกิด..... </p>	<p>สถานะภาพปัจจุบัน</p> <p>มีการควบคุมสถานการณ์ ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่</p>
<p>ประวัติรังสี (วัสดุกัมมันตรังสี/เครื่องกำเนิดรังสี) สถานที่สุดท้ายที่เก็บวัสดุกัมมันตรังสี/เครื่องกำเนิดรังสี..... วัสดุกัมมันตรังสี/เครื่องกำเนิดรังสีมาจาก..... </p>	<p>ความเป็นอันตรายของผู้ประสบภัย</p> <p>☐ ได้รับปริมาณรังสีอย่างมีนัยสำคัญ ☐ รังสีเข้าสู่ร่างกายโดยการหายใจ ☐ มีการเปราะเปื้อนของวัสดุกัมมันตรังสี ☐ มีการปลดปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อม ☐ มีการฟุ้งกระจายของวัสดุกัมมันตรังสี</p>
<p>การตรวจวัดปริมาณรังสี (ถ้ามี)</p> <p>☐ การตรวจวัดรังสีในอากาศ Bq/m³ ☐ การตรวจวัดรังสีบนพื้นดิน Bq/m² ☐ การตรวจวัดรังสีในน้ำ Bq/litre ☐ การวัดระดับรังสี.....µSv/h ที่ระยะ.....เมตร</p>	<p>การแพทย์ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>ผู้ที่รับบาดเจ็บ จำนวน.....คน ผู้เสียชีวิต จำนวน.....คน ผู้ที่ได้รับรังสี จำนวน.....คน ผู้ที่ได้รับการเปราะเปื้อน จำนวน.....คน</p> <p>ข้อมูลอื่นๆ ดัชนีการขนส่ง..... ลักษณะอากาศในขณะที่เกิดเหตุ..... ☐ อากาศเปิด ☐ อากาศปิด ☐ เวลากลางคืน</p>